

JEFF BEZOS

RICH AND GENIUS

Ασύλληπτα πλούσιος αλλά και δαιμόνιος επιχειρηματίας, ο Jeff Bezos υπολόγισε μέχρι την τελευταία λεπτομέρεια το success story του.

Κείμενο ΠΑΝΟΣ ΘΩΜΑΚΟΣ

M

ΜΕΣΑ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ '80. Ο Τζέφρι Πρέστον Μπέζος, μέλος στις αδελφότητες Φι Βήτα Κάπα και Ταυ Βήτα Φι, σκέφτεται να αλλάξει τα μαθήματα Φυσικής που παρακολουθεί στο Πανεπιστήμιο Πρίνστον και να σπουδάσει μηχανολόγος μηχανικός. Δεν επηρεάζεται από κανέναν γι' αυτή του την απόφαση. Δεν έχει στενούς φίλους. Η επιστήμη δεν είναι γι' αυτόν ο τελικός στόχος, αλλά το μέσο για να βαδίσει τον δικό του δρόμο. Εκλέγεται Πρόεδρος στον πιο φιλόδοξο σύνδεσμο φοιτητών - εκείνον για την εξερεύνηση και την ανάπτυξη του Διαστήματος. Άλλωστε είναι λάτρης του «Star Trek». Δεν διαβάζει εξαντλητικά. Διαχειρίζεται όμως και επωφελείται από όλες τις νέες ιδέες που φυτρώνουν μπροστά του και συγκεντρώνει δυνάμεις μελετώντας ό,τι θα του φανεί χρήσιμο. Η τακτική αυτή που εφάρμοσε από τα φοιτητικά του χρόνια είναι και ο βασικός λόγος που είναι τόσο

δημοφιλής η ιστορία του. Ο Τζεφ Μπέζος εκτέλεσε με καλά υπολογισμένα βήματα το σχέδιο της επιτυχίας του. Όταν κάποτε θα διηγούνται τη φανταστική ιστορία του σε κάποιο διαστημικό σταθμό ή και αποικία που θα έχει ο ίδιος ιδρύσει, θα διδάσκουν πώς, σχεδόν δέκα χρόνια μετά το πτυχίο του μηχανολόγου μηχανικού, μια ιδέα του τον απογείωσε: να μετονομάσει μια μικρή ιστοσελίδα πώλησης βιβλίων σε Amazon.

ΚΕΡΔΗ 5 ΕΚΑΤ. \$ /SEC

Σήμερα το προπονητικό του πρόγραμμα εξακολουθεί να έχει στόχο μόνο την αύξηση της κερδοφορίας του. Ο άνθρωπος είναι ένας υπεραθλητής επιχειρηματίας, ο οποίος ήδη έχει βγάλει 6 δισ. δολάρια σε 20 λεπτά (ή 300 εκατ. δολάρια το λεπτό ή 5 εκατ. δολάρια το δευτερόλεπτο), εκθρονίζοντας τον Μπιλ Γκέιτς από τη θέση του πλουσιότερου ανθρώπου στον πλανήτη. Η περιουσία του ξεπερνά τα 90 δισ. δολάρια και ο ίδιος συνδυάζει μοναδικά τις ιδιότητες του επιχειρηματία της τεχνολογίας με αυτές του λιανικού εμπορίου, του ιδιοφυούς επενδυτή, του επιστήμονα της πληροφορικής, αλλά και του σύγχρονου φιλόanthρωπου. Πάνω από το 90% της περιουσίας του Μπέζος είναι συνδεδεμένο με την Amazon, καθώς διαθέτει περίπου 80 εκατ. μετοχές της. Τα υπόλοιπα είναι μετρητά που προέρχονται από επενδύσεις, μισθούς και μπόνους. ▶

DREW ANGERER / GETTY IMAGES / IDEAL IMAGE

Y

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΟΛΛΕΣ δραματικές ιστορίες για την ταραγμένη οικογενειακή του ζωή και άλλες τόσες φήμες για ύπαρξη ελληνικής καταγωγής. Γεννήθηκε στις 19 Ιανουαρίου 1964 στην πόλη Αλμπουκέρκι του Νέου Μεξικού των ΗΠΑ. Το αρχικό του όνομα ήταν Τζέφρι Πρέστον Γιόργκενσεν και το επώνυμο Μπέζος το πήρε από τον δεύτερο σύζυγο της μητέρας του, τον Κουβανό Μιγκέλ Μπέζος, ο οποίος μάλιστα λέγεται ότι είχε και ελληνικές ρίζες. Σύμφωνα με πληροφορίες, το 1900, τότε που τα Δωδεκάνησα ήταν ακόμα υπό την κατοχή των Τούρκων, Έλληνες από τη Ρόδο εγκαταστάθηκαν στην Κούβα, ενώ ακόμα και σήμερα κατοικούν στην Κούβα 2.400 Έλληνες - ελληνόφωνοι. Ο βιολογικός πατέρας του Τζεφ ήταν 18 ετών όταν άφησε έγκυο τη μητέρα του, που ήταν μόλις 17 ετών. Φοιτούσαν ακόμη στο λύκειο και παντρεύτηκαν πριν από τη γέννηση του γιου τους, αλλά ο γάμος τους κράτησε μόλις 17 μήνες, αφού ο πατέρας του ξενοχτούσε και έπινε. Τρία χρόνια μετά το διαζύγιο, η μητέρα του παντρεύτηκε τον Μιγκέλ Μπέζος, ο οποίος υιοθέτησε τον μικρό. Ο Τζεφ Μπέζος επικοινωνήσε για πρώτη φορά μόλις πριν από τρία χρόνια με τον βιολογικό του πατέρα, ο οποίος αγνοούσε την ύπαρξή του!

Κόντρα στα στερεότυπα, ο Μπέζος δεν ήταν ποτέ το ανήσυχο παιδί που είχε εμμονή με την τεχνολογία, ούτε ο χαρισματικός φοιτητής με τις απίστευτες

επιδόσεις και το ιλιγγιώδες IQ. Το πιο σημαντικό επίτευγμα εκείνης της περιόδου ήταν η κατασκευή ενός ηλεκτρικού συναγερμού για να κρατήσει τα αδέρφια του έξω από το δωμάτιό του. Το δωμάτιό του δεν ήταν φορτωμένο με βιβλία, ούτε ο ίδιος τρελαίνεται με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Η πορεία του όμως δεν φρέναρε. Μετά το Πρίνστον, απ' όπου αποφοίτησε το 1986, εργάστηκε στη Wall Street, την οποία εγκατέλειψε πριν σκάσει η μεγάλη φούσκα των dotcom. Η μεγάλη στιγμή του πλησιάζει. Λέγεται ότι συνέλαβε την ιδέα της Amazon εν πτήσει, σε ένα ταξίδι από το Σιάτλ στη Νέα Υόρκη το 1995, όπου κατέγραψε τους βασικούς

«ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΣΕ 20 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΩΡΑ, ΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ ΘΑ ΖΗΤΟΥΝ ΤΑ ΙΔΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ: ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ, ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ»

άξονες ενός επιχειρηματικού σχεδίου για μια εταιρεία που θα πουλούσε βιβλία μέσω του διαδικτύου. Αρχικά, έκανε μια λίστα από 20 πιθανά προϊόντα που θα μπορούσε να πουλήσει online και κατέληξε τελικά ότι τα βιβλία είχαν τις περισσότερες πιθανότητες. Ο ίδιος δεν είχε χρήματα και αναγκάστηκε να δανειστεί από συγγενείς και φίλους για να υλοποιήσει το όνειρό του. Δεν δίστασε να παραιτηθεί από τη σχετικά καλοπληρωμένη εργασία του και να μετακομίσει στην Ουάσινγκτον, όπου άνοιξε ένα ηλεκτρονικό κατάστημα στο γκαράζ του σπιτιού του, επιβεβαιώνοντας μόνο αυτό το κλισέ του επιχειρηματικού κλάδου. Η συνέχεια αποτελεί πλέον κλασικό case study της παγκόσμιας επιχειρηματικής ιστορίας, αφού σε τέσσερα μόλις

χρόνια η Amazon του χάρισε τα πρώτα 10 δισ. δολάρια. Μέσα σε δύο δεκαετίες, οι αγορές δεν σταμάτησαν να αγαπούν τον Τζεφ Μπέζος γιατί, πολύ απλά, όπως επισημαίνουν οι αναλυτές, ξέρει να τους φέρνει ανάπτυξη και να δίνει όνειρα στους επενδυτές.

Ο ΠΑΡ' ΟΛΙΓΟΝ ΧΑΖΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ ΕΝΟΣ ΕΞΥΠΝΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Το 2003 ο Τζεφ Μπέζος μύρισε τον θάνατο, όταν το ελικόπτερο στο οποίο επέβαινε τέθηκε εκτός ελέγχου. Πετούσε προς το Δυτικό Τέξας, προκειμένου να βρει την ιδανική τοποθεσία για να δημιουργήσει μια εταιρεία διαστημικού τουρισμού. Όπως διηγήθηκε ο ίδιος αργότερα, αισθάνθηκε βέβαιος ότι θα πεθάνει, καθώς το ελικόπτερο, αντί να απογειωθεί κατακόρυφα, σύρθηκε κατά μήκος του ελικοδρομίου. Η ουρά χτύπησε σε ένα δέντρο κάνοντάς το να κινηθεί ανεξέλεγκτα και να διαγράψει μια πορεία ζιγκ ζαγκ. «Τελικά, ένα από τα πέδιλα σφώνωσε στο έδαφος, το ελικόπτερο αναποδογύρισε κι έπεσε σε ένα ρυάκι», είπε ο ίδιος για το τέλος της τρελής πορείας. Αντί να τρομοκρατηθεί ή να δει όλη τη ζωή του να περνάει μπροστά του, σκέφτηκε απλά ότι αυτός ήταν «ένας πολύ χαζός τρόπος να πεθάνει κανείς»...

Λάθη υπήρξαν κι άλλα στην πορεία. Το 2001, η χρηματιστηριακή κατάρρευση του Nasdaq και των dotcoms τον έριξε από την 24η θέση της παγκόσμιας κατάταξης στη 234η. Τα 10 δισ. δολάρια της προσωπικής του περιουσίας έφτασαν στα 2 δισ. και η αυτοκρατορία του απειλήθηκε άμεσα με διάλυση. Ωστόσο, ο Μπέζος διατήρησε την ψυχραιμία του και συνέχισε να κάνει μικροσκοπικά βήματα αντί για μεγάλα άλματα, δηλώνοντας ότι τα λάθη ήταν πολλά, αλλά όχι καταστροφικά: «Το 1999 είχαμε επενδύσει σε κάθε χρεοκοπημένο dotcom: pets.com, living.com, kozmo.com. Επενδύσαμε σε πολλά πυροτεχνήματα. Δεν μας έβγαλαν εκτός πορείας, αλλά ήταν μια άσκοπη σπατάλη

κεφαλαίου». Ανάμεσα στις αποτυχίες συγκαταλέγεται και η απόφαση της Amazon να τα βάλει με την Google το 2004, λανθάνοντας την υπηρεσία A9, της οποίας δεν θυμάται κανείς πλέον ούτε το όνομα. Αλλά και το Kindle, η συσκευή ανάγνωσης βιβλίων σε ηλεκτρονική μορφή, μια εμπορική αποτυχία, που αγνόησε το καταναλωτικό κοινό. No worries! Ο ίδιος ισχυρίζεται ότι τρία πράγματα κρατούν την Amazon στην κορυφή και είναι αυτά ακριβώς που ζητούν οι πελάτες της: Οι καλύτερες επιλογές, οι καλύτερες τιμές και η καλύτερη παράδοση. Όπως λέει, ακόμα και σε 20 χρόνια από τώρα, οι καταναλωτές θα ζητούν τα ίδια ακριβώς πράγματα.

ΣΕ ΤΡΟΧΙΑ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗ ΓΗ

Στην Amazon κανένας εργαζόμενος δεν απολαμβάνει δωρεάν παροχές όπως εκείνες στην Google ή τη Facebook. Ο εκρηκτικός του χαρακτήρας που ξεδιπλώνεται στις συναντήσεις του με τις ομάδες της εταιρείας του και οι προσβλητικές φράσεις που βγαίνουν στη δημοσιότητα τον οδήγησαν στην πρόσληψη ειδικού προκειμένου να τον βοηθήσει να ρίξει τους τόνους. Κουράζεται εύκολα όταν ακούει ανούσιες ιδέες. Τα επιχειρηματικά πλάνα δεν σταματούν να γυρνάνε στο μυαλό του. Τα σχέδιά του αγγίζουν από ιστορικές εφημερίδες όπως η «Washington Post», την οποία εξαγόρασε το 2013 αντί 250 εκατ. δολαρίων, μέχρι την αεροδιαστημική – το νέο ισχυρό πεδίο δράσης των διεθνών παικτών.

Ο ίδιος είναι ιδρυτής και κατασκευαστής της εταιρείας Blue Origin από το 2000 και έχει ήδη πραγματοποιήσει δοκιμαστικές πτήσεις στο Διάστημα από το 2015. Σύμφωνα με τους «New York Times», ο Μπέζος ξοδεύει περίπου 1 δισ. δολάρια σε μετοχές της Amazon κάθε χρόνο, με στόχο να κάνει πιο προσιτό οικονομικά το ταξίδι πέρα από τη Γη και πιστεύει ότι η εταιρεία του θα μπορούσε να κάνει τα πρώτα μικρά ταξίδια το 2018.

Στην αρχή, κανένας δεν πήρε στα σοβαρά τον μεγίστα όταν δήλωνε ατάραχος πως ήθελε να φτιάξει «διαστημικά ξενοδοχεία, θεματικά πάρκα, αποικίες και πόλεις των 2-3 εκατομμυρίων ανθρώπων σε τροχιά γύρω από τη Γη». Ωστόσο, το 2006 άρχισε επιτέλους να φτιάχνει το στρατηγείο, αλλά και το κέντρο εκτόξευσης στο Τέξας, ενώ σήμερα η εταιρεία του φιλοδοξεί να εκτοξεύσει μέχρι τα τέλη της δεκαετίας τον γιγαντιαίο πύραυλο New Glenn για φορτία και αστροναύτες, ο οποίος θα επιστρέψει στη Γη μετά την εκτόξευση για να χρησιμοποιηθεί ξανά με χαμηλό κόστος. Space is the limit. Το μεγάλο στοίχημά του παραμένει η τουριστική πτήση ανα-

ΟΙ ΑΓΟΡΕΣ ΔΕΝ ΣΤΑΜΑΤΗΣΑΝ ΝΑ ΤΟΝ ΑΓΑΠΟΥΝ ΓΙΑΤΙ, ΠΟΛΥ ΑΠΛΑ, ΞΕΡΕΙ ΝΑ ΤΟΥΣ ΦΕΡΝΕΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΝΕΙ ΟΝΕΙΡΑ ΣΤΟΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ

ψυχής στα όρια του Διαστήματος. Την ίδια ώρα, στο εσωτερικό ενός βουνού, σε ιδιοκτησία του στο Τέξας, κατασκευάζεται ένα ρολόι που θα μετράει τον χρόνο για τα επόμενα 10.000 χρόνια, ένα πρότζεκτ του ιδρύματος The Long Now, στο οποίο ο Μπέζος έχει επενδύσει 42 εκατ. δολάρια. Η εταιρεία του, Bezos Expeditions, διαχειρίζεται έναν σημαντικό αριθμό άλλων επιχειρηματικών επενδύσεων, σε επιχειρήσεις όπως η Basecamp, η Juno Therapeutics, η Workday και η Twitter, ενώ ο ίδιος έχει επενδύσει σε εταιρείες όπως η Airbnb, η Uber και η Google. Η τελευταία του επιχειρηματική πρωτοβουλία που δημιούργησε συζήτηση στην παγκόσμια αγορά σημειώθηκε πριν από δύο χρόνια, όταν ανακοίνωσε το σχέδιο

ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

Σύμφωνα με πληροφορίες που έχουν δει πρόσφατα το φως της δημοσιότητας, ο Τζεφ Μπέζος διαθέτει σπίτια σε διαφορετικά μέρη των ΗΠΑ, αλλά η έδρα του είναι μια έπαυλη αξίας 25 εκατ. δολαρίων δίπλα σε λίμνη στη Μεντίνα της πολιτείας Ουάσινγκτον, κοντά στη γειτονιά όπου διαμένει και ο Μπιλ Γκέιτς. Στην πρωτεύουσα των ΗΠΑ, Washington D.C., διαθέτει ένα σπίτι 2.500 τ.μ., πρώην μουσείο, το ακριβότερο στην πολυτελή περιοχή Καλοράμα, με τιμή αγοράς τα 23 εκατ. δολάρια, σύμφωνα με τη «Washington Post». Εδώ γειτονεύει με το ζεύγος Ομπάμα και την Ιβάνκα Τραμπ. Διαθέτει επίσης βίλα αξίας 25 εκατ. δολαρίων στο Μπέβερλι Χιλς της Καλιφόρνια, αλλά και τρία ενωμένα διαμερίσματα στο Century Building του Μανχάταν, που αξίζουν 17 εκατ. δολάρια.

ΣΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΜΕ HONDA

Αν και συνήθιζε επί χρόνια να μετακινείται με ένα απλό Honda Accord του 1996, διαθέτει παράλληλα και πολλά ακριβά αυτοκίνητα, αλλά και ένα ιδιωτικό τζετ 65 εκατ. δολαρίων, το Gulfstream G-650ER του 2015. Ο μισθός του παραμένει εδώ και χρόνια σταθερός στα 80.000 δολάρια ετησίως και είναι μόνο το μετοχικό του κεφάλαιο στην Amazon αυτό που τον κατατάσσει σταθερά ανάμεσα στους πλουσιότερους ανθρώπους στη Γη.

να παραδίδει πακέτα σε πελάτες μέσα σε 30 λεπτά χρησιμοποιώντας drones! Το fun είναι εξάλλου ένα στοιχείο που τον προσελκύει στις κινήσεις του – είτε συμμετέχοντας στην τελευταία ταινία «Star Trek Beyond» με ένα σύντομο πέραςμα ως εξωγήινος είτε τριγυρνώντας με υποβρύχιο στον βυθό του Ατλαντικού για να περισυλλέξει κομμάτια από παλιούς πυραύλους της NASA που έχουν καταλήξει εκεί. •